

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/26/2025
Identifikačné číslo spisu:	5723010729
Dátum vydania rozhodnutia:	19.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5723010729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného S. Y. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 19. júna 2025 v Bratislave dovolanie obvineného S. Y. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Branislava Bellana proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. augusta 2024, sp. zn. 3To/53/2024, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. Y. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 29. januára 2024, sp. zn. 26T/10/2023, uznal obvineného S. Y. za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 písm. e) Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 29.01.2023 okolo 17.00 hod. v Y. na ul. Q. č. XX v byte č. XX, ktorého vlastníkom je poškodený N. A., nar. XX.XX.XXXX, u ktorého sa obžalovaný nachádzal na návšteve, po predchádzajúcom konzume alkoholu, pri odchode si vypýtal od poškodeného finančnú sumu vo výške 10,- Eur na taxi, ktorú mu poškodený odmietol dať, držiak v ruke koženú peňaženku, poukazujúc na to, že má v nej len 25,- Eur pre vlastnú potrebu a drobnú sumu vo výške 3,50,- Eur, ktorú mu bol ochotný poskytnúť na autobus, obžalovaný nástojil, aby mu dal viac, že aj tak si peniaze od neho vezme, na čo poškodeného jedenkrát sotil, v dôsledku čoho poškodený stratil rovnováhu a spadol bokom tela na sedačku, stratiac tak kontrolu nad peňaženkou, ktorá mu vypadla z rúk, z ktorej následne obžalovaný vytiahol peniaze vo výške 25,- Eur a odišiel z bytu preč, čím obžalovaný spôsobil poškodenému N. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom, Q. XXXX/XX, Y. škodu vo výške 25,- Eur.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na § 37 písm. g), písm. m) Tr. zák., na § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák. podľa zásad uvedených v § 41 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody na 8 (osem) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uloženom obvinenému skorším trestným rozkazom Okresného súdu Martin z 18. decembra 2023, sp. zn. 24T/37/2023, právoplatným dňa 18. decembra 2023, ktorým bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. b) Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na 1 (jeden) rok, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému N. A., nar. XX. L. XXXX v J. Q., trvale bytom Q. XXXX/XX, Y. škodu vo výške 25,- Eur.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený S. Y. odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 22. augusta 2024, sp. zn. 3To/53/2024, rozhodol tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného S. Y. za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a uložil mu podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uloženom obvinenému skorším trestným rozkazom Okresného súdu Martin z 18. decembra 2023, sp. zn. 24T/37/2023, právoplatným dňa 18. decembra 2023, ktorým bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. b) Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému N. A., nar. XX. L. XXXX v J. Q., trvale bytom Q. XXXX/XX, Y. škodu vo výške 25,- Eur.

Dňa 21. októbra 2024 bolo okresnému súdu doručené písomné podanie obvineného formálne označené ako žiadosť o ustanovenie obhajcu, v ktorom požiadal o ustanovenie obhajcu na účely podania kvalifikovaného dovolania a zastupovania v dovolacom konaní. V nadväznosti na preukázanie nedostatku prostriedkov na úhradu trov obhajoby obvineným mu bol ustanovený obhajca JUDr. Branislav Bellan, prostredníctvom ktorého podal dňa 24. marca 2025 kvalifikované písomné dovolanie spĺňajúce všetky náležitosti predpokladané ustanoveniami § 372 a nasl. Tr. por., v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., a síce rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený vo svojej dovolacej argumentácii namietal, že súdy predmetný skutok nesprávne právne posúdili a svojimi rozhodnutiami porušili základnú zásadu trestného stíhania a to v pochybnostiach v prospech obvineného, keď z nedostatočnej dôkaznej situácie vyvodili jednoznačný záver, že sa dopustil predmetného skutku. Podľa názoru obvineného nebol dostatočným spôsobom preukázaný kvalifikačný moment naplnenia skutkovej podstaty lúpeže, a to jednak použitím násilia alebo hrozbou bezprostredného násilia a zmocnenia sa cudzej veci. Výpoveď poškodeného považoval za tendenčnú s cieľom uškodiť mu, pričom žiadny iný dôkaz, ktorý by preukazoval spáchanie skutku, nebol počas celého trestného konania vykonaný. Taktiež namietal, že súdy sa vôbec nevysporiadali so skutočnosťou, že medzi ním a poškodeným existoval bližší (intímnejší) vzťah.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako aj iných ustanovení zákona a v zmysle § 386 Tr. por. zrušil rozhodnutie krajského súdu ako aj rozhodnutie okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu a zákonným spôsobom znovu prerokoval.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin (ďalej tiež „prokurátorka“) podaním zo 4. apríla 2025 konštatujúc nenaplnenie a nepreukázanie dovolacích dôvodov tak, ako ich stanovuje Trestný poriadok. Uviedla, že rozhodnutia okresného a krajského súdu nezakladajú žiadne pochybnosti vo vzťahu k skutkovým zisteniam. V rámci trestného konania boli za účelom náležitého objasnenia skutkového stavu veci vykonané dôkazy v dostatočnom rozsahu a z takto zisteného skutkového stavu veci bola vec aj právne posúdená ako zločin lúpeže podľa § 188 Tr. zák. Mala za to, že krajský súd sa s námietkami obvineného dostatočným spôsobom vysporiadal už v rámci odvolacieho konania, pričom tieto sa v podstate zhodujú s dôvodmi uvádzanými obvineným v podanom dovolaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného S. Y. zamietol.

Dňa 23. mája 2025 bolo dovolanie obvineného S. Y. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania,

prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

In concreto k dovolacej argumentácii obvineného sa žiada uviesť, že pokiaľ ide o namietanie vierohodnosti výpovede poškodeného a hodnotenia skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por., v zmysle ktorého je z dovolacieho prieskumu vylúčené posudzovanie a zasahovanie do správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu veci. Keďže obhajobná polemika s vykonaným dokazovaním je polemikou skutkovou, dovolací súd, súc viazaný vyššie zmienenou negatívnou podmienkou dovolacieho prieskumu, uvedené námietky nebol oprávnený preskúmať.

Pokiaľ ide o námietky obvineného týkajúce sa nenaplnenia obligatórnych znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu a tým nesprávne zisteného skutkového stavu veci, najvyšší súd pripomína, že ide o otázky skutkové, ktoré nie je v dovolacom konaní oprávnený podrobiť svojej prieskumnej právomoci. V súvislosti s uvedeným poukazuje najvyšší súd aj na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť, a síce Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 39/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 3/2011: Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

V argumentačnej zhode s vyššie citovaným stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu dôvodí v tejto veci rozhodujúci senát najvyššieho súdu, že uvedené závery možno prijať i o ostatných zločkách skutkovej podstaty trestného činu, keďže všetky (ako určitá imateriálna normatívna kategória) sú len kvalifikačnou reflexiou skutkového deja v normatívnom jazyku, a preto nie je možné v dovolacom

konaní skúmať, pod zásterkou namietania nesprávne kvalifikovanej subjektívnej/objektívnej stránky trestného činu, v konečnom dôsledku nesprávnosť súdmi nižších stupňov zisteného a ustáleného skutku.

Dovolací súd má za to, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky bol krajským súdom správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., pretože obvinený sotil poškodeného (použil násilie proti poškodenému) v úmysle zobrať poškodenému patriace peniaze (zmocniť sa cudzej veci). Preto dovolací súd vyhodnotil námietku obvineného ako nedôvodnú.

K námietke obvineného týkajúcej sa nepoužitia zásady "in dubio pro reo" (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por., je potrebné uviesť, že použitie predmetnej zásady prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie (R 37/1971) a teda táto zásada sa týka iba skutkových zistení, čo však nemôže byť predmetom skúmania dovolacieho súdu pri dovolaní podanom obvineným.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je daný, a preto dovolanie obvineného S. Y. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.